

ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างแผนงาน ความปลอดภัย
ด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานบริการและประสิทธิผลการจัดการ:
การวิเคราะห์ SEM ในจังหวัดบึงกาฬ*

Structural Relationships Among Tourism Planning, Tourism
Safety, Service Standards and Management Effectiveness:
A SEM Analysis in Bueng Kan Province

พระครูปลัดเสกสรรค์ จอมมะณี (ปญญานุโก) และชินวัตร เชื้อสระคู
Phrakhrupalad Seksan Chommanee (Panyawutto) and Chinawat Chueasaraku
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย
College of Politics and Governance, Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chinnawat.c@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของแผนงานด้านการท่องเที่ยว ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว และมาตรฐานการบริการที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ และตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิจัยเป็นเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 400 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการบริการมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อประสิทธิผลการจัดการ ($\beta = 0.49$) ขณะที่แผนงานการท่องเที่ยวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความปลอดภัยและมาตรฐานบริการ (อิทธิพลรวม = 0.57) แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 1.122$, GFI = 0.971, RMSEA = 0.017) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลได้ร้อยละ 98 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องบูรณาการแผนงานเชิงรุก ระบบความปลอดภัย และมาตรฐานบริการอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: SEM; การจัดการท่องเที่ยว; จังหวัดบึงกาฬ

*ได้รับบทความ: 1 มิถุนายน 2568; แก้ไขบทความ: 9 เมษายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 22 พฤษภาคม 2569
Received: June 1, 2025; Revised: April 9, 2026; Accepted: May 22, 2026

Abstract

This study aims to examine the influence of tourism planning, tourism safety, and service standards on tourism management effectiveness in Bueng Kan Province, and validate the structural equation model. A quantitative survey design was employed. The sample consisted of 400 tourists selected using stratified sampling. The research instrument was a 5-point Likert-scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.94. Data were analyzed using descriptive statistics and Structural Equation Modeling (SEM).

The research findings revealed that: service standards had the strongest direct influence on management effectiveness ($\beta = 0.49$). Meanwhile, tourism planning exerted an indirect influence on management effectiveness through safety measures and service standards, with a total effect of 0.57. The proposed model demonstrated a good fit with the empirical data ($\chi^2/df = 1.122$, GFI = 0.971, RMSEA = 0.017) and was able to explain 98% of the variance in management effectiveness. These findings indicate that sustainable tourism development requires the systematic integration of proactive tourism planning, safety management systems, and service standards in order to enhance management effectiveness and support long-term tourism sustainability.

Keywords: SEM; Tourism Management; Bueng Kan Province

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ กระตุ้นการจ้างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา(2558) นิยามแหล่งท่องเที่ยวว่าเป็นสถานที่หรือพื้นที่ที่มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยครอบคลุมทั้งแหล่งธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งนำเสนอประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์และน่าจดจำ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2021) ก็ได้เน้นย้ำถึงบทบาทของแหล่งท่องเที่ยวในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจผ่านกิจกรรม การบริการ และการบริโภคที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาการท่องเที่ยวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2467 โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (natural-based tourism) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural-based tourism) และการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (special interest tourism) ซึ่งรูปแบบเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ แต่ยังเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จังหวัดบึงกาฬเป็นหนึ่งในจังหวัดเมืองรองที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ภูสิงห์ ถ้ำนาผา และแม่น้ำโขง รวมถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นและเทศกาลที่หลากหลาย อาทิ เทศกาลบั้งไฟ เทศกาลของดีบึงกาฬ เทศกาลพืชเมืองคณ และกิจกรรมทางศาสนาเช่นงานปฏิบัติธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผสมผสานวิถีชีวิต ศรัทธา และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไว้อย่างกลมกลืน และข้อมูลจากปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าบึงกาฬมีแนวโน้มการเติบโตทางด้านรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สะท้อนถึงบทบาทของการจัดการแผนงานด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมมาตรการความปลอดภัย และการรักษามาตรฐานบริการ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ยั่งยืนยังต้องอาศัยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล และการบูรณาการมิติทางวัฒนธรรม ศาสนา และสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ในแผนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างแผนงานการท่องเที่ยว ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานการบริการ และประสิทธิผลการจัดการ โดยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่ออธิบายอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของแผนด้านการท่องเที่ยว ความปลอดภัยของการท่องเที่ยวและมาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการสุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรที่รู้จำนวนประชากรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1967) ขนาดตัวอย่างจะมีระดับความเชื่อมั่นที่ 0.95 แบบแบ่งชั้นสัดส่วนในการทำแบบสอบถาม จำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรที่เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและต่างชาติในเขตจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 721,455 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

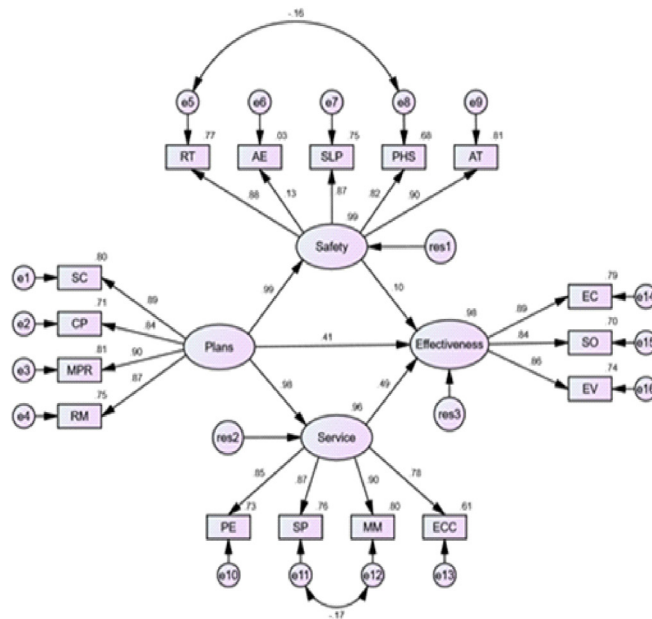
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นโดยอิงตามกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแผนงานด้านการท่องเที่ยว ความปลอดภัย มาตรฐานการบริการ และประสิทธิผลของการจัดการการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 ตอน ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับความสำคัญหรือความคิดเห็น ได้แก่ 1.00-1.80 = น้อยมาก, 1.81-2.60 = น้อย, 2.61-3.40 = ปานกลาง, 3.41-4.20 = มาก และ 4.21-5.00 = มากที่สุด โดยคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาค

ขึ้นเป็น 0.80 ตามแนวทางของวไลยพร สกุลพอง (2551) การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลโดยใช้ดัชนีต่างๆ ตามแนวทางของ Hooper, Coughlan and Mullen (2008); MacCallum et al. (1996); Diamantopoulos & Siguaw (2000); Schumacker & Lomax (2010) ซึ่งได้แก่ ค่าไคร้สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) ต้องน้อยกว่า 3.00, ค่าดัชนี RMSEA ต้องอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 หรือน้อยกว่า, ค่า GFI และ NFI ต้องมากกว่า 0.90, ค่า CFI ต้องมากกว่า 0.90, ค่า RMR ควรเท่ากับหรือต่ำกว่า 0.08, ค่าดัชนีเชิงประหยัด (PGFI, PNFI) ต้องไม่ต่ำกว่า 0.50

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างแผนงาน ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานบริการและประสิทธิผลการจัดการ: การวิเคราะห์ SEM ในจังหวัดบึงกาฬ สามารถสรุปผลการวิจัย โดยสรุปโมเดลสมการโครงสร้างรวม ($\chi^2/df=1.122$, $RMSEA=0.017$) ด้วยการวิเคราะห์ SEM ยืนยันว่า แผนงานการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยฐานที่ส่งผลต่อความปลอดภัยและมาตรฐานบริการ ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ขับเคลื่อนประสิทธิผลการจัดการได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมาตรฐานบริการที่ส่งผลทางตรงชัดเจน ขณะที่ความปลอดภัยจำเป็นต้องอาศัยการทำงานผ่านกลไกอื่นๆ ข้อค้นพบนี้เน้นย้ำความสำคัญของการออกแบบแผนงานเชิงรุกและการยกระดับมาตรฐานบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬอย่างยั่งยืน ผลการวิเคราะห์ SEM ยืนยันว่า แผนงานการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยฐานที่ส่งผลต่อความปลอดภัยและมาตรฐานบริการ ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ขับเคลื่อนประสิทธิผลการจัดการได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมาตรฐานบริการที่ส่งผลทางตรงชัดเจน ขณะที่ความปลอดภัยจำเป็นต้องอาศัยการทำงานผ่านกลไกอื่นๆ ข้อค้นพบนี้เน้นย้ำความสำคัญของการออกแบบแผนงานเชิงรุกและการยกระดับมาตรฐานบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดบึงกาฬอย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1

Chi-square = 95.336, df = 85, P-value = .208, Chi-square/df = 1.122,
GFI = .971, CFI = .998, NFI = .986, RMR = .004, RMSEA = .017

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตารางที่ 1 น้ำหนักอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม

Endogenous variables	R ²	Effect	Exogeneous Variable		
			แผนงานด้านการท่องเที่ยว (Plans)	ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว (Safety)	มาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยว (Service)
ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว (Safety)	0.99	Direct Effect	0.99**	-	-
		Indirect Effect	-	-	-
		Total Effect	0.99**	-	-

Endogenous variables	R ²	Effect	Exogeneous Variable		
			แผนงานด้านการท่องเที่ยว (Plans)	ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว (Safety)	มาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยว (Service)
มาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยว (Service)	0.96	Direct Effect	0.98**	-	-
		Indirect Effect	-	-	-
		Total Effect	0.98**	-	-
ประสิทธิผลของการจัดการท่องเที่ยว (Effectiveness)	0.98	Direct Effect	0.41	0.10	0.49*
		Indirect Effect	0.57**	-	-
		Total Effect	0.98**	0.10	0.49*

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม ตามตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลของการจัดการท่องเที่ยว เป็นตัวแปรตาม จะได้รับอิทธิพลรวมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากปัจจัยเชิงสาเหตุมาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเท่ากับ 0.49 โดยเป็นอิทธิพลทางตรงทั้งหมดและไม่มีอิทธิพลทางอ้อม ส่วนปัจจัยความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว และปัจจัยมาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยว เป็นตัวแทรก จะได้รับอิทธิพลรวมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากปัจจัยเชิงสาเหตุแผนงานด้านการท่องเที่ยว มีค่าเท่ากับ 0.99 และ 0.98 ตามลำดับ โดยเป็นอิทธิพลทางตรงทั้งหมดและไม่มีอิทธิพลทางอ้อม

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างแผนงาน ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานบริการและประสิทธิผลการจัดการ: การวิเคราะห์ SEM ในจังหวัดบึงกาฬ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า แผนงานด้านการท่องเที่ยว: โมเดลมีค่า Fit สูงสมบูรณ์ (GFI = 1.000, RMSEA = 0.000) โดยด้านการตลาด (MPR) มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ($\lambda = 0.91$) ซึ่งสะท้อนความสำคัญของกลยุทธ์การสื่อสารตามแนวทางการศึกษาของ Zhou และ Ap (2009) ซึ่งศึกษาช่องว่างระหว่างการวางแผนการท่องเที่ยวและการนำไปปฏิบัติในบริบทของประเทศจีน และสรุปว่าความปลอดภัยมาตรการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (AT) มีอิทธิพลสูงสุด ($\lambda = 0.93$) ขณะที่การป้องกันการถูก เอารัดเอาเปรียบ (AE) มีอิทธิพลต่ำ ($\lambda = 0.17$) และยังสอดคล้องกับ George และ Booyens (2014) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยวชุมชน (Township Tourism) ในแอฟริกาใต้ และผลกระทบของความรู้สึกปลอดภัยต่อความต้องการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวไม่ค่อยเผชิญปัญหานี้ในพื้นที่พัฒนาดี ประสิทธิภาพการจัดการ มิติเศรษฐกิจ (EC) มีอิทธิพลสูงสุด ($\lambda = 0.89$) สนับสนุนแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจของ Doswell (1997)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จัดตั้งศูนย์ความปลอดภัยแบบบูรณาการ เป็นศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังและตอบสนอง เหตุฉุกเฉินด้านการท่องเที่ยวแบบ 24 ชั่วโมง โดยบูรณาการหน่วยงานสาธารณสุข ตำรวจท่องเที่ยว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติและระบบประกันภัยนักท่องเที่ยวเชิงรุก

1.2 พัฒนามาตรฐานบริการตามแนว SERVQUAL โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานบริการท่องเที่ยว จังหวัดบึงกาฬที่ครอบคลุม 5 มิติ ได้แก่ ความเป็นรูปธรรม ความเชื่อถือได้ การตอบสนอง ความมั่นใจ และความเอาใจใส่ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาแอปพลิเคชันให้นักท่องเที่ยวประเมินคุณภาพบริการแบบทันที

1.3 ส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านกลไก GMS และอำนวยความสะดวกด้านวีซ่าและการเดินทาง พร้อมสร้างความร่วมมือด้านการตลาดและมาตรฐานความปลอดภัยร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

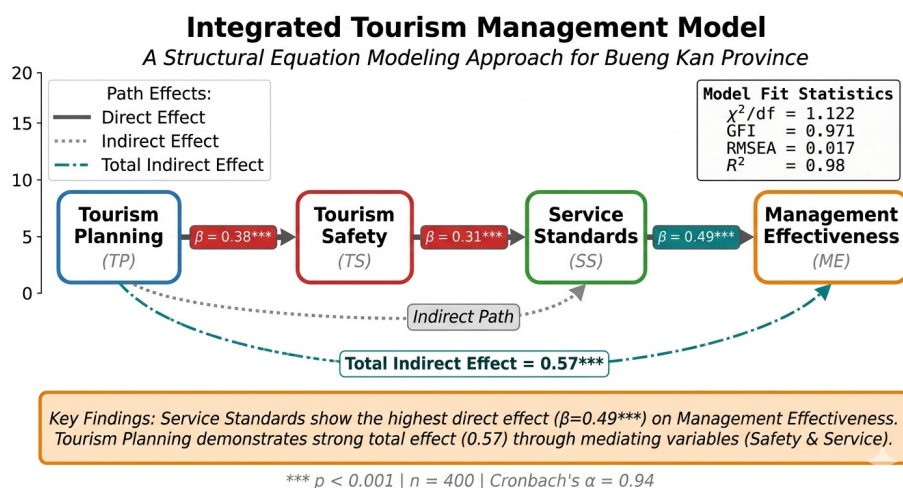
2.1 ควรใช้เทคนิคทางสถิติเปรียบเทียบโมเดลสมการโครงสร้างระหว่างกลุ่มประชากรย่อย 2 กลุ่มขึ้นไปพร้อมกัน เช่น เปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ หรือระหว่างช่วงอายุที่แตกต่างกัน เพื่อค้นหปัจจัยเฉพาะกลุ่มที่ส่งผลต่อประสิทธิผล เพื่อยืนยันความเที่ยงของเครื่องมือวัดข้ามกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นโยบายมีความเฉพาะเจาะจงและตอบสนองความต้องการได้ดีขึ้น

2.2 ควรเพิ่มตัวแปรด้านการท่องเที่ยวเชิงดิจิทัล และนวัตกรรม เข้าในแบบจำลอง เพื่อศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวดิจิทัลต่อประสิทธิผลการจัดการ รวมถึงศึกษาผลกระทบของอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการตัดสินใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

แบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ (Integrated Tourism Management Model) นำเสนอกลไกการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิผลผ่าน 4 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันเป็นห่วงโซ่คุณค่าอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การวางแผนการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ($\beta = 0.38$) ซึ่งนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการบริการ ($\beta = 0.31$) และส่งผลสูงสุดต่อประสิทธิผลการจัดการ ($\beta = 0.49$) การค้นพบที่สำคัญคือ มาตรฐานการบริการมีอิทธิพลทางตรงสูงสุด แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการบริการเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประสิทธิผลการจัดการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การวางแผนการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญไม่แพ้กัน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมรวมสูงถึง 0.57 ผ่านตัวแปรคั่นกลางทั้งสองตัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของกลไกการถ่ายทอดผลกระทบแบบต่อเนื่องและเป็นขั้นตอน แบบจำลองนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับสูงมาก ($\chi^2/df = 1.122$, GFI = 0.971, RMSEA = 0.017) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการได้ถึงร้อยละ 98 จึงเป็นกรอบแนวคิดที่มีความเที่ยงตรงสูงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพแต่ต้องการการจัดการอย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- วลัยพร สกุลทอง. (2551). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง*. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. A. (2000). *Introducing LISREL: A guide for the uninitiated*. London: Sage Publications.
- Doswell, R. (1997). *Tourism: How effective management makes the difference*. Oxford, England: Butterworth-Heinemann.
- George, R., & Booyens, I. (2014). Township tourism demand: Tourists' perceptions of safety and security. *Urban Forum*, 25(4), 449-467.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- MacCallum, Robert C., Browne, M. W., & Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological Methods*, 1(2), 130-149.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. (3rd ed.). New York: Routledge.
- World Tourism Organization. (2021). *Tourism for a Sustainable Future*. Madrid: UNWTO.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Zhou, Y., & Ap, J. (2009). Gap between tourism planning and implementation: A case of China. *Tourism Management Perspectives*, 29(3), 123-135.

